

ZAKRES EGZAMINU KWALIFIKACYJNEGO Z PRZEDMIOTÓW TEORETYCZNYCH

ZAKRES WYMAGAŃ DO KLASY III POSM II ST.

Kształcenie słuchu:

Zakres materiału do egzaminu pisemnego:

1. Czytanie nut w kluczu wiolinowym, altowym, tenorowym i basowym nazwami literowymi i solmizacją.
2. Odmiany gam durowych i molowych do siedmiu znaków przykluczowych (rozpoznać i zapisać).
3. Interwały proste i złożone (rozpoznać i zapisać).
4. Rozwiązywanie dysonansów (zapisać).
5. Skale modalne, pochodzenia ludowego oraz całotonowa (rozpoznać i zapisać).
6. Akordy durowe, molowe, zmniejszone i zwiększone oraz D^7 we wszystkich postaciach, czterodźwięk zmniejszony, dur z septymą wielką, moll z septymą małą i wielką, dur i moll z sekstą, $D9$, $D^{6/4}$.
7. Rodzaje kadencji (rozpoznać).
8. Analiza funkcyjna zawierająca trójdźwięki triady, D^7 oraz trójdźwięki poboczne.
9. Analiza tonacyjna.
10. Zapis 1-głosowej struktury i przebiegu rytmicznego w taktach prostych i złożonych z uwzględnieniem podstawowych grup niemiaryowych (triola, duola).
11. Korekta błędnie zapisanego tekstu muzycznego.
12. Zapis z pamięci 1-głosowej melodii tonalnej i atonalnej.
13. Zapis 1- i 2-głosowego dyktanda tonalnego i atonalnego.
14. Zapis dyktanda 2-głosowego z jednym głosem rytmicznym.

Dodatkowy zakres materiału do egzaminu ustnego:

15. Transpozycja.
16. Analiza słuchowa utworu muzycznego.
17. Powtórzenie głosem usłyszanej melodii nazwami solmizacyjnymi i literowymi.
18. Zaimprovizowanie krótkiej melodii tonalnej.
19. Czytanie nut głosem w kluczu wiolinowym, altowym, tenorowym i basowym a vista.
20. Czytanie 2-głosowych ćwiczeń z jednoczesnym graniem lub stukaniem jednego głosu a vista

Zasady muzyki z elementami edycji nut – forma pisemna i ustna

1. Podstawowa wiedza z zakresu akustyki muzyki → dźwięk i jego cechy.
2. Zasady pisowni muzycznej → pięciolinia, nazwy oktav, sposoby zapisywania nut i pauz, klucze muzyczne: wiolinowy, altowy i basowy.

3. Interwały → budowa interwałów prostych i złożonych, wskazanie i rozwiązywanie interwałów charakterystycznych w odmianach gam: major naturalny, minor eolski, harmoniczny i dorycki.
4. Akordy → budowa trójdźwięków durowych i molowych we wszystkich postaciach oraz zmniejszonych i zwiększonych, a także dominanty septymowej we wszystkich postaciach wraz z rozwiązaniami.
5. Rozróżnienie pojęć: skala-gama-tonacja.
6. Budowa gam durowych (naturalna) i molowych (eolska, harmoniczna, dorycka) do 7 znaków, pokrewieństwo tonacji.
7. Budowa skal muzycznych → skale modalne, skala chromatyczna regularna, całotonowa, góralska, pentatonika bezpółtonowa.
8. Podstawowe pojęcia metryczno-rytmiczne, zasady grupowania wartości rytmicznych w taktach prostych i złożonych.
9. Podstawowe elementy dzieła muzycznego → melodyka, rytmika, harmonika, agogika, artykulacja, dynamika, kolorystyka.
10. Podstawowa wiedza zakresu obsługi wybranego programu komputerowego do edycji nut, np. MuseScore.

Literatura muzyczna – forma pisemna i ustna

1. **Periodyzacja dziejów muzyki** (ramy czasowe i hasła różnicujące epoki: a) starożytna Grecja, b) średniowiecze, c) renesans, d) barok, e) klasycyzm, f) romantyzm, g) modernizm i postmodernizm [wiek XX i XXI]; znajomość dzieł reprezentatywnych dla kolejnych epok w dziejach muzyki).
2. **Funkcje i rodzaje muzyki na przestrzeni dziejów** (znajomość kryteriów służących systematyzacji rodzajów muzyki).
3. **Reprezentatywni twórcy, ugrupowania, style, kierunki muzyki w kolejnych epokach** (znajomość kompozytorów reprezentatywnych dla epoki, stylu, kierunku, szkoły lub ugrupowania artystycznego, ze szczególnym uwzględnieniem: J.S. Bacha, W.A. Mozarta, L. van Beethovena, F. Chopina, K. Szymanowskiego, I. Strawińskiego, W. Lutosławskiego).
4. **Rodzaje i typy obsady wykonawczej w poszczególnych epokach muzycznych** (charakterystyka praktyki wykonawczej: instrumenty, głosy ludzkie, rodzaje zespołów muzycznych; sposoby ich stosowania – w gatunkach i formach właściwych dla poszczególnych epok).
5. **Terminy i pojęcia związane z elementami muzyki** (melodyka, metryczno-rytmika, harmonika, kolorystyka, artykulacja, agogika, dynamika i ich najczęściej spotykane włoskie określenia);
6. **Faktura muzyczna i jej przemiany w kolejnych epokach** (rodzaje faktury muzycznej np. homofoniczna, polifoniczna, instrumentalna, wokalna).
7. **Zasady kształtowania dzieła muzycznego** (wskazanie współczynników dzieła muzycznego: motyw, fraza, zdanie, okres i znajomość podstawowych zasad kształtowania formy muzycznej: ewolucjonizm, budowa okresowa).
8. **Techniki kompozytorskie charakterystyczne dla różnych stylów historycznych** (organalna, cantus firmus, imitacyjna, wariacyjna, przetworzeniowa, dodekafoniczna, aleatoryczna i in.).

9. **Formy muzyczne w kontekście historycznym** (definicja pojęcia „forma muzyczna”, znajomość i opis mechanizmów formy typowych dla poszczególnych epok: forma okresowa, rondo, wariacje, forma sonatowa, kanon, fuga, klasyczny cykl sonatowy).
10. **Gatunki muzyki instrumentalnej i wokalne w rozwoju historycznym** (instrumentalne: suita, sonata, koncert, symfonia, miniatura instr., wokalne /wok.-instr./: pieśń, opera, msza i inne gatunki wok. i wok.-instr.).
11. **Polska kultura ludowa** (znajomość terminu „folklor”, określanie cech polskiej muzyki ludowej i jej oddziaływania na twórczość polskich kompozytorów XIX i XX wieku, tańce ludowe i narodowe, instrumentarium ludowe, pojęcie „stylizacji”).

Harmonia – forma ustna

1. Zasady systemu dur-moll i cechy harmoniki funkcyjnej.
2. Akordy w systemie dur-moll → ich rodzaje, określenia funkcyjne i zasady pokrewieństwa.
3. Pojęcia i zasady związane z zapisem akordu w układzie 4-głosowym → naturalny układ głosów, skale głosów, odległości między głosami, dwojenie składników, układ skupiony i rozległy, postać i pozycja akordu (praktyczna realizacja).
4. Operowanie literowym, funkcyjnym i stopniowym nazewnictwem akordów.
5. Podstawowe zasady łączenia akordów (zasada najbliższej drogi, ruch przeciwny w połączeniach sekundowych), prowadzenia głosów i rozwiązywania dysonansów (praktyczna realizacja pisemnie i na fortepianie).
6. Triady we wszystkich tonacjach i kadencji.
7. Realizacja 4-gł. konstrukcji harmoniczej wykorzystującej trójdźwięki triady (pisemnie i na fortepianie).
8. Podstawowe zasady odczytu basu cyfrowanego (praktyczna realizacja).
9. Analiza wzrokowa i słuchowa akordu i krótkich konstrukcji harmoniczych, a także analiza harmoniczna i funkcyjna prostych utworów fortepianowych.
10. Tworzenie własnych konstrukcji harmoniczych 2- i 4-głosowych.

Kandydat jest zwolniony z egzaminu z przedmiotów: Zasady muzyki z elementami edycji nut lub/i Literatura muzyczna po przedłożeniu kopii świadectwa ze szkoły muzycznej o ocenie końcowej z danych zajęć.

ZAKRES WYMAGAŃ DO KLASY IV POSM II ST.

Kształcenie słuchu:

Zakres materiału do egzaminu pisemnego:

1. Czytanie nut w kluczu wiolinowym, altowym, tenorowym i basowym nazwami literowymi i solmizacją.
2. Odmiany gam durowych i molowych do siedmiu znaków przykluczowych (rozpoznać i zapisać).
3. Interwały proste i złożone (rozpoznać i zapisać).
4. Rozwiązywanie dysonansów (zapisać).
5. Skale modalne, pochodzenia ludowego oraz całotonowa (rozpoznać i zapisać).

6. Akordy durowe, molowe, zmniejszone i zwiększone oraz D⁷ we wszystkich postaciach, czterodźwięk zmniejszony, dur z septymą wielką, moll z septymą małą i wielką, dur i moll z sekstą, D9, D^{6/4}.
7. Rodzaje kadencji (rozpoznać).
8. Analiza funkcyjna zawierająca trójdźwięki triady, D⁷ oraz trójdźwięki poboczne.
9. Analiza tonacyjna.
10. Zapis 1-głosowej struktury i przebiegu rytmicznego w taktach prostych i złożonych z uwzględnieniem podstawowych grup niemiaryowych (triola, duola).
11. Korekta błędnie zapisanego tekstu muzycznego.
12. Zapis z pamięci 1-głosowej melodii tonalnej i atonalnej.
13. Zapis 1- i 2-głosowego dyktanda tonalnego i atonalnego.
14. Zapis dyktanda 2-głosowego z jednym głosem rytmicznym.

Dodatkowy zakres materiału do egzaminu ustnego:

15. Transpozycja.
16. Analiza słuchowa utworu muzycznego.
17. Powtórzenie głosem usłyszonej melodii nazwami solmizacyjnymi i literowymi.
18. Zaimprovizowanie krótkiej melodii tonalnej.
19. Czytanie nut głosem w kluczu wiolinowym, altowym, tenorowym i basowym a vista.
20. Czytanie 2-głosowych ćwiczeń z jednoczesnym graniem lub stukaniem jednego głosu a vista

Zasady muzyki z elementami edycji nut – forma pisemna i ustna

1. Podstawowa wiedza z zakresu akustyki muzyki → dźwięk i jego cechy.
2. Zasady pisowni muzycznej → pięciolinia, nazwy oktaw, sposoby zapisywania nut i pauz, klucze muzyczne: wiolinowy, altowy i basowy.
3. Interwały → budowa interwałów prostych i złożonych, wskazanie i rozwiązywanie interwałów charakterystycznych w odmianach gam: major naturalny, minor eolski, harmoniczny i dorycki.
4. Akordy → budowa trójdźwięków durowych i molowych we wszystkich postaciach oraz zmniejszonych i zwiększonych, a także dominanty septymowej we wszystkich postaciach wraz z rozwiązaniami.
5. Rozróżnienie pojęć: skala-gama-tonacja.
6. Budowa gam durowych (naturalna) i molowych (eolska, harmoniczna, dorycka) do 7 znaków, pokrewieństwo tonacji.
7. Budowa skal muzycznych → skale modalne, skala chromatyczna regularna, całotonowa, górska, pentatonika bezpółtonowa.
8. Podstawowe pojęcia metryczno-rytmiczne, zasady grupowania wartości rytmicznych w taktach prostych i złożonych.
9. Podstawowe elementy dzieła muzycznego → melodyka, rytmika, harmonika, agogika, artykulacja, dynamika, kolorystyka.
10. Podstawowa wiedza zakresu obsługi wybranego programu komputerowego do edycji nut, np. MuseScore.

Literatura muzyczna – forma pisemna i ustna

- 1. Periodyzacja dziejów muzyki** (ramy czasowe i hasła różnicujące epoki: a) starożytna Grecja, b) średniowiecze, c) renesans, d) barok, e) klasycyzm, f) romantyzm, g) modernizm i postmodernizm [wiek XX i XXI]; znajomość dzieł reprezentatywnych dla kolejnych epok w dziejach muzyki).
- 2. Funkcje i rodzaje muzyki na przestrzeni dziejów** (znajomość kryteriów służących systematyzacji rodzajów muzyki).
- 3. Reprezentatywni twórcy, ugrupowania, style, kierunki muzyki w kolejnych epokach** (znajomość kompozytorów reprezentatywnych dla epoki, stylu, kierunku, szkoły lub ugrupowania artystycznego, ze szczególnym uwzględnieniem: J.S. Bacha, W.A. Mozarta, L. van Beethovena, F. Chopina, K. Szymanowskiego, I. Strawińskiego, W. Lutosławskiego).
- 4. Rodzaje i typy obsady wykonawczej w poszczególnych epokach muzycznych** (charakterystyka praktyki wykonawczej: instrumenty, głosy ludzkie, rodzaje zespołów muzycznych; sposoby ich stosowania – w gatunkach i formach właściwych dla poszczególnych epok).
- 5. Terminy i pojęcia związane z elementami muzyki** (melodyka, metryka, harmonika, kolorystyka, artykulacja, agogika, dynamika i ich najczęściej spotykane włoskie określenia);
- 6. Faktura muzyczna i jej przemiany w kolejnych epokach** (rodzaje faktury muzycznej np. homofoniczna, polifoniczna, instrumentalna, wokalna).
- 7. Zasady kształtowania dzieła muzycznego** (wskazanie współczynników dzieła muzycznego: motyw, fraza, zdanie, okres i znajomość podstawowych zasad kształtowania formy muzycznej: ewolucjonizm, budowa okresowa).
- 8. Techniki kompozytorskie charakterystyczne dla różnych stylów historycznych** (organalna, cantus firmus, imitacyjna, wariacyjna, przetworzeniowa, dodekafoniczna, aleatoryczna i in.).
- 9. Formy muzyczne w kontekście historycznym** (definicja pojęcia „forma muzyczna”, znajomość i opis mechanizmów formy typowych dla poszczególnych epok: forma okresowa, rondo, wariacje, forma sonatowa, kanon, fuga, klasyczny cykl sonatowy).
- 10. Gatunki muzyki instrumentalnej i wokalne w rozwoju historycznym** (instrumentalne: suita, sonata, koncert, symfonia, miniatura instr., wokalne /wok.-instr./: pieśń, opera, msza i inne gatunki wok. i wok.-instr.).
- 11. Polska kultura ludowa** (znajomość terminu „folklor”, określanie cech polskiej muzyki ludowej i jej oddziaływania na twórczość polskich kompozytorów XIX i XX wieku, tańce ludowe i narodowe, instrumentarium ludowe, pojęcie „stylizacji”).

Harmonia – forma pisemna i ustna

1. Zasady budowy, nazewnictwa i określania trójdźwięków pobocznych w różnych odmianach skali majorowej i minorowej.
2. Operowanie literowym, funkcyjnym i stopniowym nazewnictwem akordów.
3. Budowa kadencji z użyciem akordów pobocznych (neapolitańska, zwodnicza).
4. Akordy w systemie dur-moll → ich rodzaje, określenia funkcyjne i zasady pokrewieństwa (dur, moll, zmniejszony, zwiększony).
5. Pojęcia i zasady związane z zapisem akordu w układzie 4-głosowym → naturalny układ głosów, skale głosów, odległości między głosami, dwojenie składników, układ skupiony

6. i rozległy, postać i pozycja akordu (praktyczna realizacja).
7. Triada i stosunki zachodzące pomiędzy poszczególnymi akordami triady.
8. Zasady użycia opóźnień w akordach triady (→ dźwięki obce) ze szczególnym uwzględnieniem D6/4.
9. Budowa czterodźwięków sekstowych i septymowych oraz pięciodźwięków nonowych.
10. Zasady harmonizacji melodii i prowadzenia głosów.
11. Zasady odczytu i realizacja basu cyfrowanego.
12. Analiza wzrokowa i słuchowa akordu i krótkich konstrukcji harmonicznyc, a także analiza harmoniczna i funkcyjna prostych utworów fortepianowych.
13. Tworzenie własnych konstrukcji harmonicznyc 2- i 4-głosowych.

Historia muzyki – forma pisemna i ustna

1. Periodyzacja muzyki → ramy czasowe epok i najważniejsze hasła różnicujące epoki.
2. Muzyka starożytnej Grecji → ramy czasowe, system dźwiękowy i notacyjny (skale starogreckie i zapis muzyki), instrumenty muzyczne, rodzaje muzyki, formy i gatunki muzyczne.
3. Średniowiecze w muzyce → ramy czasowe, chorał gregoriański (cechy, gatunki chorałowe), muzyka świecka (monodyczna i wielogłosowa, przedstawiciele, gatunki), muzyka wielogłosowa (organum, kondukt, motet), muzyka okresu Ars antiqua i Ars nova (ośrodki, przedstawiciele, formy i gatunki), rozwój średniowiecznej notacji muzycznej, okres burgundzki, muzyka polska w epoce średniowiecza.
4. Renesans w muzyce: ramy czasowe, szkoły renesansowe → franko-flamandzka, rzymska, wenecka (cechy, przedstawiciele, techniki, gatunki), muzyka religijna → podstawowe formy i twórcy (msza, motet), chorał protestancki (cechy), muzyka świecka (madrygał, chanson), muzyka polska w renesansie.

Kandydat jest zwolniony z egzaminu z przedmiotów: Zasady muzyki z elementami edycji nut lub/i Literatura muzyczna po przedłożeniu kopii świadectwa ze szkoły muzycznej o ocenie końcowej z danych zajęć.

ZAKRES WYMAGAŃ DO KLASY V POSM II ST.

Kształcenie słuchu:

Zakres materiału do egzaminu pisemnego:

1. Czytanie nut w kluczu wiolinowym, altowym, tenorowym i basowym nazwami literowymi i solmizacją.
2. Odmiany gam durowych i molowych do siedmiu znaków przykluczowych (rozpoznać i zapisać).
3. Interwały proste i złożone (rozpoznać i zapisać).
4. Rozwiązywanie dysonansów (zapisać).
5. Skale modalne, pochodzenia ludowego oraz całotonowa (rozpoznać i zapisać).

6. Akordy durowe, molowe, zmniejszone i zwiększone oraz D⁷ we wszystkich postaciach, czterodźwięk zmniejszony, dur z septymą wielką, moll z septymą małą i wielką, dur i moll z sekstą, D9, D^{6/4}.
7. Rodzaje kadencji (rozpoznać).
8. Analiza funkcyjna zawierająca trójdźwięki triady, D⁷ oraz trójdźwięki poboczne.
9. Analiza tonacyjna.
10. Zapis 1-głosowej struktury i przebiegu rytmicznego w taktach prostych i złożonych z uwzględnieniem podstawowych grup niemiaryowych (triola, duola).
11. Korekta błędnie zapisanego tekstu muzycznego.
12. Zapis z pamięci 1-głosowej melodii tonalnej i atonalnej.
13. Zapis 1- i 2-głosowego dyktanda tonalnego i atonalnego.
14. Zapis dyktanda 2-głosowego z jednym głosem rytmicznym.

Dodatkowy zakres materiału do egzaminu ustnego:

15. Transpozycja.
16. Analiza słuchowa utworu muzycznego.
17. Powtórzenie głosem usłyszonej melodii nazwami solmizacyjnymi i literowymi.
18. Zaimprovizowanie krótkiej melodii tonalnej.
19. Czytanie nut głosem w kluczu wiolinowym, altowym, tenorowym i basowym a vista.
20. Czytanie 2-głosowych ćwiczeń z jednoczesnym graniem lub stukaniem jednego głosu a vista

Zasady muzyki z elementami edycji nut – forma pisemna i ustna

1. Podstawowa wiedza z zakresu akustyki muzyki → dźwięk i jego cechy.
2. Zasady pisowni muzycznej → pięciolinia, nazwy oktaw, sposoby zapisywania nut i pauz, klucze muzyczne: wiolinowy, altowy i basowy.
3. Interwały → budowa interwałów prostych i złożonych, wskazanie i rozwiązywanie interwałów charakterystycznych w odmianach gam: major naturalny, minor eolski, harmoniczny i dorycki.
4. Akordy → budowa trójdźwięków durowych i molowych we wszystkich postaciach oraz zmniejszonych i zwiększonych, a także dominanty septymowej we wszystkich postaciach wraz z rozwiązaniami.
5. Rozróżnienie pojęć: skala-gama-tonacja.
6. Budowa gam durowych (naturalna) i molowych (eolska, harmoniczna, dorycka) do 7 znaków, pokrewieństwo tonacji.
7. Budowa skal muzycznych → skale modalne, skala chromatyczna regularna, całotonowa, górska, pentatonika bezpółtonowa.
8. Podstawowe pojęcia metryczno-rytmiczne, zasady grupowania wartości rytmicznych w taktach prostych i złożonych.
9. Podstawowe elementy dzieła muzycznego → melodyka, rytmika, harmonika, agogika, artykulacja, dynamika, kolorystyka.
10. Podstawowa wiedza zakresu obsługi wybranego programu komputerowego do edycji nut, np. MuseScore.

Literatura muzyczna – forma pisemna i ustna

- 1. Periodyzacja dziejów muzyki** (ramy czasowe i hasła różnicujące epoki: a) starożytna Grecja, b) średniowiecze, c) renesans, d) barok, e) klasycyzm, f) romantyzm, g) modernizm i postmodernizm [wiek XX i XXI]; znajomość dzieł reprezentatywnych dla kolejnych epok w dziejach muzyki).
- 2. Funkcje i rodzaje muzyki na przestrzeni dziejów** (znajomość kryteriów służących systematyzacji rodzajów muzyki).
- 3. Reprezentatywni twórcy, ugrupowania, style, kierunki muzyki w kolejnych epokach** (znajomość kompozytorów reprezentatywnych dla epoki, stylu, kierunku, szkoły lub ugrupowania artystycznego, ze szczególnym uwzględnieniem: J.S. Bacha, W.A. Mozarta, L. van Beethovena, F. Chopina, K. Szymanowskiego, I. Strawińskiego, W. Lutosławskiego).
- 4. Rodzaje i typy obsady wykonawczej w poszczególnych epokach muzycznych** (charakterystyka praktyki wykonawczej: instrumenty, głosy ludzkie, rodzaje zespołów muzycznych; sposoby ich stosowania – w gatunkach i formach właściwych dla poszczególnych epok).
- 5. Terminy i pojęcia związane z elementami muzyki** (melodyka, metryka, harmonika, kolorystyka, artykulacja, agogika, dynamika i ich najczęściej spotykane włoskie określenia);
- 6. Faktura muzyczna i jej przemiany w kolejnych epokach** (rodzaje faktury muzycznej np. homofoniczna, polifoniczna, instrumentalna, wokalna).
- 7. Zasady kształtowania dzieła muzycznego** (wskazanie współczynników dzieła muzycznego: motyw, fraza, zdanie, okres i znajomość podstawowych zasad kształtowania formy muzycznej: ewolucjonizm, budowa okresowa).
- 8. Techniki kompozytorskie charakterystyczne dla różnych stylów historycznych** (organalna, cantus firmus, imitacyjna, wariacyjna, przetworzeniowa, dodekafoniczna, aleatoryczna i in.).
- 9. Formy muzyczne w kontekście historycznym** (definicja pojęcia „forma muzyczna”, znajomość i opis mechanizmów formy typowych dla poszczególnych epok: forma okresowa, rondo, wariacje, forma sonatowa, kanon, fuga, klasyczny cykl sonatowy).
- 10. Gatunki muzyki instrumentalnej i wokalne w rozwoju historycznym** (instrumentalne: suita, sonata, koncert, symfonia, miniatura instr., wokalne /wok.-instr./: pieśń, opera, msza i inne gatunki wok. i wok.-instr.).
- 11. Polska kultura ludowa** (znajomość terminu „folklor”, określanie cech polskiej muzyki ludowej i jej oddziaływania na twórczość polskich kompozytorów XIX i XX wieku, tańce ludowe i narodowe, instrumentarium ludowe, pojęcie „stylizacji”).

Harmonia – forma pisemna i ustna

- 1.** Pojęcie akordu i jego budowa w różnych rodzajach (dur, moll, zwiększony, zmniejszony).
- 2.** Triada i stosunki zachodzące pomiędzy poszczególnymi akordami triady. Pojęcia i zasady związane z zapisem akordu w układzie 4-głosowym → naturalny układ głosów, skale głosów, odległości między głosami, dwojenie składników, układ skupiony i rozległy, postać i pozycja akordu, zasady użycia przewrotów w akordach (praktyczna realizacja).
- 3.** Zasady użycia opóźnień w akordach triady (→ dźwięki obce) ze szczególnym uwzględnieniem D6/4.

4. Zboczenie modulacyjne oraz terminologia z nim związana (→ wtrącenia, elipsy, wtrącenia wsteczne, łańcuchy dominant wtrąconych).
5. Istota i rodzaje alteracji oraz ich zastosowanie i sposoby rozwiązywania.
6. Istota i rodzaje modulacji oraz sposoby ich wykonywania.
7. Figuracje i ich odmiany oraz zastosowanie.
8. Pojęcia „progresji” i „transpozycji”.
9. Rodzaje dźwięków obcych.
10. Zasady harmonizacji melodii (w tym sfigurowanej) i prowadzenia głosów.
11. Zasady odczytu i realizacja basu cyfrowanego.
12. Analiza wzrokowa i słuchowa akordu i krótkich konstrukcji harmonicznycch, a także analiza harmoniczna i funkcyjna prostych utworów fortepianowych.
13. Tworzenie własnych konstrukcji harmonicznycch 2- i 4-głosowych.

Historia muzyki – forma pisemna i ustna

1. Periodyzacja muzyki → ramy czasowe epok i najważniejsze hasła różnicujące epoki.
2. Muzyka starożytnej Grecji → ramy czasowe, system dźwiękowy i notacyjny (skale starogreckie i zapis muzyki), instrumenty muzyczne, rodzaje muzyki, formy i gatunki muzyczne.
3. Średniowiecze w muzyce → ramy czasowe, chorał gregoriański (cechy, gatunki chorałowe), muzyka świecka (monodyczna i wielogłosowa, przedstawiciele, gatunki), muzyka wielogłosowa (organum, kondukt, motet), muzyka okresu Ars antiqua i Ars nova (ośrodki, przedstawiciele, formy i gatunki), rozwój średniowiecznej notacji muzycznej, okres burgundzki, muzyka polska w epoce średniowiecza.
4. Renesans w muzyce: ramy czasowe, szkoły renesansowe → franko-flamandzka, rzymska, wenecka (cechy, przedstawiciele, techniki, gatunki), muzyka religijna → podstawowe formy i twórcy (msza, motet), chorał protestancki (cechy), muzyka świecka (madrygał, chanson), muzyka polska w renesansie.
5. Muzyka w dobie baroku: ramy czasowe, główne ośrodki rozwoju, podstawowe techniki kompozytorskie, praktyka wykonawcza, cechy języka dźwiękowego (style, podłoże dźwiękowe, podstawa harmoniczna, faktura), formy i gatunki muzyczne z zakresu muzyki wokalnie-instrumentalnej (opera, oratorium, kantata, pasja, msza) i instrumentalnej (sonata, koncert, suita) → charakterystyka i przedstawiciele, twórczość najślynniejszych kompozytorów baroku w powiązaniu z ich biografią → J.S. Bach, G.F. Haendel, twórcy muzyki polskiego baroku.
6. Między barokiem a klasycyzmem: rozwój stylów preklasycznych (szkoła mannheimska, berlińska i starowiedeńska), muzyka klawesynistów francuskich.
7. Epoka stylu klasycznego: ramy czasowe, główne ośrodki rozwoju, podstawowe techniki kompozytorskie, praktyka wykonawcza, cechy języka dźwiękowego, formy i gatunki muzyczne (rozwój sonaty klasycznej, koncertu, kwartetu smyczkowego i symfonii, reforma operowa Ch.W. Glucka), twórczość wybranych kompozytorów w powiązaniu z ich biografią → I szkoła wiedeńska – tzw. klasycy wiedeńscy (J. Haydn, W.A. Mozart, L. van Beethoven), kompozytorzy działający w Polsce.

Kandydat jest zwolniony z egzaminu z przedmiotów: Zasady muzyki z elementami edycji nut, Literatura muzyczna lub/i Harmonia po przedłożeniu kopii świadectwa ze szkoły muzycznej o ocenie końcowej z danych zajęć.

ZAKRES WYMAGAŃ DO KLASY VI POSM II ST.

Kształcenie słuchu:

Zakres materiału do egzaminu pisemnego:

1. Biegłe czytanie nut w kluczu wiolinowym, altowym, tenorowym i basowym nazwami literowymi i solmizacją.
2. Odmiany gam durowych i molowych do siedmiu znaków przykluczowych (rozpoznać i zapisać).
3. Interwały proste i złożone (rozpoznać i zapisać).
4. Rozwiązywanie dysonansów (zapisać).
5. Skale modalne, pochodzenia ludowego oraz całotonowa (rozpoznać i zapisać).
6. Akordy durowe, molowe, zmniejszone i zwiększone oraz D7 we wszystkich postaciach, czterodźwięk zmniejszony, dur z septymą wielką, moll z septymą małą i wielką, dur i moll z sekstą, D9, D6/4, akordy alterowane, kwartowe, sekundowe i inne o nietradycyjnej budowie.
7. Rodzaje kadencji (rozpoznać).
8. Analiza funkcyjna zawierająca trójdźwięki triady, D7 oraz trójdźwięki poboczne, D chopinowską, D9, czterodźwięki septymowe i dominanty wtrącone.
9. Analiza tonacyjna.
10. Zapis 1-głosowej struktury i przebiegu rytmicznego w taktach prostych i złożonych z uwzględnieniem podstawowych grup niemiaryowych (triola, duola).
11. Korekta błędnie zapisanego tekstu muzycznego.
12. Zapis z pamięci 1-głosowej melodii tonalnej i atonalnej.
13. Zapis 1-, 2-, 3-głosowego dyktanda tonalnego.
14. Zapis 1- i 2-głosowego dyktanda atonalnego.
15. Zapis dyktanda 2-głosowego z jednym głosem rytmicznym.
16. Zapis prostej 3-głosowej konstrukcji tonalnej.

Dodatkowy zakres materiału do egzaminu ustnego:

17. Transpozycja.
18. Analiza słuchowa utworu muzycznego.
19. Powtórzenie głosem usłyszonej melodii nazwami solmizacyjnymi i literowymi.
20. Zaimprovizowanie krótkiej melodii tonalnej.
21. Czytanie nut głosem w kluczu wiolinowym, altowym, tenorowym i basowym a vista.
22. Czytanie 2-, 3-, 4-głosowych ćwiczeń z jednoczesnym graniem lub stukaniem jednego głosu a vista

Zasady muzyki z elementami edycji nut – forma pisemna i ustna

1. Podstawowa wiedza z zakresu akustyki muzyki → dźwięk i jego cechy.
2. Zasady pisowni muzycznej → pięciolinia, nazwy oktaw, sposoby zapisywania nut i pauz, klucze muzyczne: wiolinowy, altowy i basowy.
3. Interwały → budowa interwałów prostych i złożonych, wskazanie i rozwiązywanie interwałów charakterystycznych w odmianach gam: major naturalny, minor eolski, harmoniczny i dorycki.

4. Akordy → budowa trójdźwięków durowych i molowych we wszystkich postaciach oraz zmniejszonych i zwiększonych, a także dominanty septymowej we wszystkich postaciach wraz z rozwiązaniami.
5. Rozróżnienie pojęć: skala-gama-tonacja.
6. Budowa gam durowych (naturalna) i molowych (eolska, harmoniczna, dorycka) do 7 znaków, pokrewieństwo tonacji.
7. Budowa skal muzycznych → skale modalne, skala chromatyczna regularna, całotonowa, góralska, pentatonika bezpółtonowa.
8. Podstawowe pojęcia metryczne, zasady grupowania wartości rytmicznych w taktach prostych i złożonych.
9. Podstawowe elementy dzieła muzycznego → melodyka, rytmika, harmonika, agogika, artykulacja, dynamika, kolorystyka.
10. Podstawowa wiedza zakresu obsługi wybranego programu komputerowego do edycji nut, np. MuseScore.

Literatura muzyczna – forma pisemna i ustna

1. **Periodyzacja dziejów muzyki** (ramy czasowe i hasła różnicujące epoki: a) starożytna Grecja, b) średniowiecze, c) renesans, d) barok, e) klasycyzm, f) romantyzm, g) modernizm i postmodernizm [wiek XX i XXI]; znajomość dzieł reprezentatywnych dla kolejnych epok w dziejach muzyki).
2. **Funkcje i rodzaje muzyki na przestrzeni dziejów** (znajomość kryteriów służących systematyzacji rodzajów muzyki).
3. **Reprezentatywni twórcy, ugrupowania, style, kierunki muzyki w kolejnych epokach** (znajomość kompozytorów reprezentatywnych dla epoki, stylu, kierunku, szkoły lub ugrupowania artystycznego, ze szczególnym uwzględnieniem: J.S. Bacha, W.A. Mozarta, L. van Beethovena, F. Chopina, K. Szymanowskiego, I. Strawińskiego, W. Lutosławskiego).
4. **Rodzaje i typy obsady wykonawczej w poszczególnych epokach muzycznych** (charakterystyka praktyki wykonawczej: instrumenty, głosy ludzkie, rodzaje zespołów muzycznych; sposoby ich stosowania – w gatunkach i formach właściwych dla poszczególnych epok).
5. **Terminy i pojęcia związane z elementami muzyki** (melodyka, metryka, harmonika, kolorystyka, artykulacja, agogika, dynamika i ich najczęściej spotykane włoskie określenia);
6. **Faktura muzyczna i jej przemiany w kolejnych epokach** (rodzaje faktury muzycznej np. homofoniczna, polifoniczna, instrumentalna, wokalna).
7. **Zasady kształtowania dzieła muzycznego** (wskazanie współczynników dzieła muzycznego: motyw, fraza, zdanie, okres i znajomość podstawowych zasad kształtowania formy muzycznej: ewolucjonizm, budowa okresowa).
8. **Techniki kompozytorskie charakterystyczne dla różnych stylów historycznych** (organalna, cantus firmus, imitacyjna, wariacyjna, przetworzeniowa, dodekafoniczna, aleatoryczna i in.).
9. **Formy muzyczne w kontekście historycznym** (definicja pojęcia „forma muzyczna”, znajomość i opis mechanizmów formy typowych dla poszczególnych epok: forma okresowa, rondo, wariacje, forma sonatowa, kanon, fuga, klasyczny cykl sonatowy).
10. **Gatunki muzyki instrumentalnej i wokalne w rozwoju historycznym** (instrumentalne: suita, sonata, koncert, symfonia, miniatura instr., wokalne /wok.-instr./: pieśń, opera, msza i inne gatunki wok. i wok.-instr.).

- 11. Polska kultura ludowa** (znajomość terminu „folklor”, określanie cech polskiej muzyki ludowej i jej oddziaływania na twórczość polskich kompozytorów XIX i XX wieku, tańce ludowe i narodowe, instrumentarium ludowe, pojęcie „stylizacji”).

Harmonia – forma pisemna i ustna

1. Pojęcie akordu i jego budowa w różnych rodzajach (dur, moll, zwiększony, zmniejszony).
2. Triada i stosunki zachodzące pomiędzy poszczególnymi akordami triady. Pojęcia i zasady związane z zapisem akordu w układzie 4-głosowym → naturalny układ głosów, skale głosów, odległości między głosami, dwojenie składników, układ skupiony i rozległy, postać i pozycja akordu, zasady użycia przewrotów w akordach (praktyczna realizacja).
3. Zasady użycia opóźnień w akordach triady (→ dźwięki obce) ze szczególnym uwzględnieniem D6/4.
4. Zboczenie modulacyjne oraz terminologia z nim związana (→ wtrącenia, elipsy, wtrącenia wsteczne, łańcuchy dominant wtrąconych).
5. Istota i rodzaje alteracji oraz ich zastosowanie i sposoby rozwiązywania.
6. Istota i rodzaje modulacji oraz sposoby ich wykonywania.
7. Figuracje i ich odmiany oraz zastosowanie.
8. Pojęcia „progresji” i „transpozycji”.
9. Rodzaje dźwięków obcych.
10. Zasady harmonizacji melodii (w tym sfigurowanej) i prowadzenia głosów.
11. Zasady odczytu i realizacja basu cyfrowanego.
12. Analiza wzrokowa i słuchowa akordu i krótkich konstrukcji harmonicznycch, a także analiza harmoniczna i funkcyjna prostych utworów fortepianowych.
13. Tworzenie własnych konstrukcji harmonicznycch 2- i 4-głosowych.

Historia muzyki – forma pisemna i ustna

1. Periodyzacja muzyki → ramy czasowe epok i najważniejsze hasła różnicujące epoki.
2. Muzyka starożytnej Grecji → ramy czasowe, system dźwiękowy i notacyjny (skale starogreckie i zapis muzyki), instrumenty muzyczne, rodzaje muzyki, formy i gatunki muzyczne.
3. Średniowiecze w muzyce → ramy czasowe, chorał gregoriański (cechy, gatunki chorałowe), muzyka świecka (monodyczna i wielogłosowa, przedstawiciele, gatunki), muzyka wielogłosowa (organum, kondukt, motet), muzyka okresu Ars antiqua i Ars nova (ośrodki, przedstawiciele, formy i gatunki), rozwój średniowiecznej notacji muzycznej, okres burgundzki, muzyka polska w epoce średniowiecza.
4. Renesans w muzyce: ramy czasowe, szkoły renesansowe → franko-flamandzka, rzymska, wenecka (cechy, przedstawiciele, techniki, gatunki), muzyka religijna → podstawowe formy i twórcy (msza, motet), chorał protestancki (cechy), muzyka świecka (madrygał, chanson), muzyka polska w renesansie.
5. Muzyka w dobie baroku: ramy czasowe, główne ośrodki rozwoju, podstawowe techniki kompozytorskie, praktyka wykonawcza, cechy języka dźwiękowego (style, podłoże dźwiękowe, podstawa harmoniczna, faktura), formy i gatunki muzyczne z zakresu muzyki wokalnie-instrumentalnej (opera, oratorium, kantata, pasja, msza) i instrumentalnej (sonata, koncert, suita) → charakterystyka i przedstawiciele, twórczość najśłynniejszych kompozytorów baroku w powiązaniu z ich biografią → J.S. Bach, G.F. Haendel, twórcy muzyki polskiego baroku.

6. Między barokiem a klasycyzmem: rozwój stylów preklasycznych (szkoła mannheimska, berlińska i starowiedeńska), muzyka klawesynistów francuskich.
7. Epoka stylu klasycznego: ramy czasowe, główne ośrodki rozwoju, podstawowe techniki kompozytorskie, praktyka wykonawcza, cechy języka dźwiękowego, formy i gatunki muzyczne (rozwój sonaty klasycznej, koncertu, kwartetu smyczkowego i symfonii, reforma operowa Ch.W. Glucka), twórczość wybranych kompozytorów w powiązaniu z ich biografią → I szkoła wiedeńska – tzw. klasycy wiedeńscy (J. Haydn, W.A. Mozart, L. van Beethoven), kompozytorzy działający w Polsce.
8. Romantyzm w muzyce → ramy czasowe, XIX-wieczna miniatura wokalna (pieśń i jej rodzaje oraz miniatura instrumentalna), rozwój wirtuozostwa i jego przedstawiciele, instrumentalne gatunki muzyki absolutnej i programowej (symfonia, poemat symfoniczny, uwertura koncertowa, suita, fantazja), dwutorowy rozwój romantycznego koncertu (styl brillant i symfoniczny), solowa sonata romantyczna, kameralistyka XIX w., „Szkoły narodowe” – pojęcie stylu narodowego w muzyce XIX stulecia (szkoła czeska, rosyjska, skandynawska), przedstawiciele polskiej romantycznej tradycji muzycznej: Chopin, Moniuszko, Wieniawski, niemiecka opera romantyczna: od Webera po Wagnera, włoska i francuska szkoła operowa.

Formy muzyczne – forma pisemna i ustna

1. Pojęcie formy muzycznej i gatunku muzycznego. Systematyka form i gatunków.
2. Czynniki decydujące o ukształtowaniu formalnym: elementy materiału dźwiękowego (→ rytmika, melodyka, harmonika, agogika, dynamika, artykulacja, kolorystyka), faktura muzyczna; podstawowe części formalne (→ motyw-fraza-zdanie), zasady kształtowania i zestawiania materiału muzycznego (→ szeregowanie, budowa okresowa, ewolucjonizm), techniki kompozytorskie, w tym nowe, powstałe w XX w. (→ dodekafoniczna, serialna, aleatoryczna, sonorystyczna itp.), figuracja i jej rodzaje.
3. Modele konstrukcyjne form stosowanych w muzyce instrumentalnej i wokalne: forma dwu - i trzyczęściowa (reprzyzowa) w oparciu o stylizowane tańce (polskie i obce) i pieśń, forma ronda w rozwoju historycznym, formy tematyczne → forma wariacji i fuga, forma cykliczna → suita.

Kandydat jest zwolniony z egzaminu z przedmiotów: Zasady muzyki z elementami edycji nut, Literatura muzyczna lub/i Harmonia po przedłożeniu kopii świadectwa ze szkoły muzycznej o ocenie końcowej z danych zajęć.